

Cyngor Sir CEREDIGION

ADRODDIAD I: Cyngor

DYDDIAD Y CYFARFOD: 20 Hydref 2022

LLEOLIAD: O bell drwy Gynhadledd Fideo

TEITL: **Recriwtio aelod lleyg/person annibynnol i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio**

PWRPAS YR ADRODDIAD: Rhoi diweddariad i aelodau ar newidiadau Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 a'i effaith ar y Pwyllgor Archwilio, gan gynnwys newid enw i 'Bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio', a recriwtio proses o aelodau lleyg.

ER: Penderfyniad a Gwybodaeth

Portffolio'r Cabinet ac Aelod Cabinet: Y Cynghorydd Matthew Vaux Aelod Cabinet ar gyfer Partneriaethau, Gwasanaethau Tai, Cyfreithiol a Llywodraethu a Diogelu'r Cyhoedd

CEFNDIR:

Ar 18/3/21 cymeradwyodd y Cyngor y broses ar gyfer recriwtio aelodau lleyg annibynnol i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.

Ar 9/12/21 cymeradwyodd y Cyngor i benodi tri aelod lleyg/person annibynnol newydd i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio:

Cofnodion:

7 "PENDERFYNWYD cymeradwyo penodiadau'r unigolion canlynol fel personau annibynnol / lleyg y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio:

- Liam Hull;
- Caroline Whitby;
- Alan Davies

o 5 Mai 2022 am un tymor gweinyddol (hyd at uchafswm o ddau dymor gweinyddol yn olynol)."

Mae deddfwriaeth a Chyfansoddiad y Cynghorau yn mynnu bod y Pwyllgor wedi'i gyfansoddi fel a ganlyn:

- Cynghorwyr (x6) (dwy rhan o dair)
- aelod lleyg/personau annibynnol (x3) (traean).

Y SEFYLLFA BRESENNOL:

Mae un o aelodau lleyg/personau annibynnol y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio (Liam Hull) (Is-gadeirydd) wedi nodi bwriad i ymddiswyddo o'r Pwyllgor.

Felly mae'n rhaid penodi un aelod lleyg/person annibynnol newydd cyn gynted â phosib. Bydd yr aelod lleyg/aelod annibynnol sy'n ymddiswyddo yn parhau yn y rôl tra'n aros am gael ei benodi yn ei le.

Mae hefyd angen penodi Is-gadeirydd newydd i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio. Bydd cyfle i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio wneud hynny yn ei gyfarfod nesaf ar 17/11/22.

Recriwtio aelod annibynnol o'r Pwyllgor Lleyg

Dogfennaeth recriwtio

Cynigir bod y Cyngor yn cymeradwyo'r Disgrifiad Rôl Drafft a Manyleb Person i'r Pwyllgor amgaeedig (gweler **Atodiad 1**).

Panel Dewis Rhestr Fer

Mae'n ofynnol i'r Cyngor gymeradwyo aelodaeth o Banel Dethol Ar y Rhestr Fer ar gyfer recriwtio aelod annibynnol y Pwyllgor Lleyg. Nid oes rheoliadau statudol sy'n gymwys i'r broses recriwtio ar gyfer Panel Dewis Rhestr Fer y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio, felly mae'r canlynol yn cael eu cynnig:

Argymhellir bod aelodaeth o Banel Dethol Rhestr Fer fel a ganlyn (x5):

1. Cadeirydd y Cyngor, neu Is-gadeirydd
2. Cadeirydd y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio
3. Is-Gadeirydd neu aelod annibynnol arall o'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio
4. Aelod Cynghorydd o'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio
5. Aelod lleyg annibynnol o'r gymuned (i'w henwebu gan y Swyddog Monitro –heb ei enwebu eto) (Cadeirydd).

ARGYMHELLION:

1. Cymeradwyo cychwyn y broses recriwtio ar gyfer x1 (amnewid) aelod annibynnol/lleyg i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio,
2. Cymeradwyo'r cynigion ar gyfer y Panel Dethol Rhestr Fer,
3. I gymeradwyo'r Rôl Ddisgrifiad a Manyleb Person (**Atodiad A**),
4. I nodi'r angen i benodi Is-gadeirydd newydd i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.

A oes Asesiad Integredig wedi'i gwblhau? Na

Os, ddim, nodwch pam

Crynodeb: Nid yw'r adroddiad hwn yn cynrychioli newid mewn polisi na strategaeth.

**LLESANT
CENEDLAETHAU'R
DYFODOL:**

Tymor hir:

Cefnogi gweithgaredd yn y gymuned, annog cyfranogiad mewn recriwtio aelodau lleyg er mwyn cydbwysu angen tymor byr â chynllunio hirdymor ar gyfer y dyfodol, gan gynnwys cydymffurfio â'r ddeddfwriaeth bresennol ac annog Cymru Lewyrchus drwy gefnogi'r economi leol yn y rôl a'r gwaith a wneir gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio, gan gynnwys gwneud penderfyniadau ariannol cywir (Cymru gyfrifol ar draws y byd).

Integreiddiad:

Cydweithio: Y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio a'r Cyngor yn cydweithio gyda'r gymuned ehangach wrth recriwtio aelodau(au) lleyg annibynnol a chydweithio parhaus mewn penodiadau(au) newydd i ddarparu gwaith effeithiol o'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio a Chefnogi'r Cyngor.

Cyfranogiad: Cynnwys y rhai sydd â diddordeb (cyfle i'r rhai sydd â diddordeb wneud cais am rôl gyda'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio), gan geisio eu barn yng ngwaith y Ddeddf Llywodraethu ac Archwilio, gan annog ymgorffori ymgysylltu â rhanddeiliaid a dull ymgynghorol.

Ataliad: Gweithredu i atal problem diffyg cydymffurfio â deddfwriaeth.

Enw Cyswllt: Elin Prysor

Dynodi: Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Cyfreithiol a Llywodraethu (Swyddog Monitro)

Dyddiad yr Adroddiad: 4/10/22

Acronymau: Amh

Atodiadau: **Atodiad 1:** Disgrifiad rôl drafft a manyleb person

Papurau cefndir

Pwerau statudol :

Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021:

<https://www.legislation.gov.uk/asc/2021/1/contents/enacted/welsh?view=plain>;

Canllawiau Statudol Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011:

https://llyw.cymru/mesur-llywodraeth-leol-2011-canllawiau?_ga=2.71629910.437372509.1665649261-1267312872.1663939927;

Adroddiad i Bwyllgor Gwasanaethau Democrataidd 27 Ionawr 2020 gan Swyddog Llywodraethu/Monitro CLO:

http://www.ceredigion.gov.uk/cpdl/Democratic_Services_Meetings_Public/Size%20of%20audit%20committee.pdf;

Adroddiad ar 2 Hydref 2019 i'r Pwyllgor Archwilio - Swyddog Rheoli a Llywodraethu/Monitro CLO:

http://www.ceredigion.gov.uk/cpdl/Democratic_Services_Meetings_Public/H%20size%20of%20audit%20committee.pdf;

Pwyllgor Archwilio 2 Hydref 2019 Cofnodion:

http://www.ceredigion.gov.uk/cpdl/Democratic_Services_Meetings_Public/G%20Cofnodion%20combined%20171219.pdf;

Pwyllgor Archwilio 12 Tachwedd 2020 Cofnodion Cyfarfod:
<http://www.ceredigion.gov.uk/media/8073/audit-121120-final-au.pdf>; a

Adroddiad i'r Pwyllgor Archwilio ar newidiadau i'r Pwyllgor Archwilio fesul Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021:

[http://www.ceredigion.gov.uk/cpdl/Democratic_Services_Meetings_Public/B%20LG%20and%20Elections%20combined%20\(s\).pdf](http://www.ceredigion.gov.uk/cpdl/Democratic_Services_Meetings_Public/B%20LG%20and%20Elections%20combined%20(s).pdf).

Adroddiad y Cyngor 18/3/21

[http://www.ceredigion.gov.uk/cpdl/Democratic_Services_Meetings_Public/I%20-%20Changes%20to%20Awst%20Committee%20per%20Leol%20Government%20and%20Elections%20\(Cymru\)%20Act%202021.pdf](http://www.ceredigion.gov.uk/cpdl/Democratic_Services_Meetings_Public/I%20-%20Changes%20to%20Awst%20Committee%20per%20Leol%20Government%20and%20Elections%20(Cymru)%20Act%202021.pdf)

Adroddiad y Cyngor 9/12/21

<https://council.ceredigion.gov.uk/documents/g163/Printed%20minutes%2009th-Dec-2021%2010.00%20Council.pdf?T=1&LLL=0>